

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 997/2022

29.09.2022. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Машом Денић, записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Александра Алексића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 105/20 од 05.01.2022. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 78/22 од 17.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 29.09.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Александра Алексића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 105/20 од 05.01.2022. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 78/22 од 17.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу К 105/20 од 05.01.2022. године окривљена АА оглашена је кривом због извршења продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика, за које је осуђена на казну затвора у трајању од шест месеци и новчану казну у одређеном износу од 300.000,00 динара, коју је дужна да плати у року од 15 дана по правноснажности пресуде, а уколико исту не плати у овом року, суд ће новчану казну заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан затвора.

Истом пресудом окривљена је обавезана да плати трошкове кривичног поступка и судски паушал, као и трошкове кривичног поступка ОЈТ-у одређене у изреци пресуде, а све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде.

Пресудом Вишег суда у Лесковцу Кж1 78/22 од 17.05.2022. године, одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљене АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљене АА, адвокат Александар Алексић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, члана

438. став 2. тачка 2) ЗКП и члана 423. став 1. тачка 1) и 2) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, те правноснажне пресуде у целини укине и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду или да преиначи побијане пресуде и окривљену ослободи од оптужбе за наведено кривично дело.

Врховни касациони суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљене у захтеву за заштиту законитости нумерише повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП истичући да суд приликом доношења првостепене пресуде није навео сва обележја кривичног дела из члана 225. КЗ. Бранилац истиче да се у конкретном случају ради о бланкетном делу, што значи да су инкриминисане радње и сва обележја кривичног дела прописана другим прописима на чију примену Кривични законик упућује, па су морали бити унети сви елементи укључујући и бланкетне норме, а које чине биће кривичног дела. Поред тога бранилац истиче да не постоји ни намера избегавања плаћања пореза, односно субјективни однос окривљене према радњи извршења која јој се ставља на терет, те се не може радити о кривичном делу пореска утаја већ евентуално о прекршају. Даље бранилац наводи да је суд сабирањем различитих пореза (доприноси за ПИО, за здравство, за незапосленост и за порез од самосталне делатности), креирао објективни услов инкриминације, односно цензус од 1.000.000,00 динара. Бранилац је истакао да се објективни услов инкриминације код кривичног дела пореска утаја треба ценити према обрачунском периоду за пријаву пореза за чију утају се окривљена терети и да се различити порези не могу сабирати, а да су у конкретном случају сабрани не само порези чији је основ потпуно различит, већ су сабрани и одвојени порески обрачунски периоди.

Кривично дело пореска утаја из члана 225. став 1. Кривичног законика чини онај ко у намери да он или друго лице потпуно или делимично избегне плаћање пореза, доприноса или других прописаних дажбина, даје лажне податке о стеченим приходима, о предметима или другим чињеницама које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери, у случају обавезне пријаве, не пријави стечени приход, односно предмете или друге чињенице које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери на други начин прикрива податке који се односе на утврђивање наведених обавеза, а износ обавезе чије се плаћање избегава прелази милион динара.

Окривљена АА, у време и на месту описаном у изреци првостепене пресуде „као власник предузетничке радње ГР „ББ НЕКРЕТНИНЕ“ из ..., у намери да у потпуности избегне плаћање пореза на приход од самосталне делатности и доприноса за обавезно социјално осигурање, није пријавила чињенице које су од утицаја на утврђивање ове обавезе, при чему је могла да схвати значај свог дела и могла да управља својим поступцима...у периоду од 27.04.2017. до 31.12.2017. године са текућег рачуна

наведене радње подигла готов новац у укупном износу од 2.947.586,88 динара а при том није извршила обрачун и уплату пореза на приход од самосталне делатности ... и није извршила обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање...за пензијско и инвалидско осигурање...за здравствено осигурање...за осигурање за случај незапослености и тиме је за наведени период избегла плаћање пореза и доприноса у укупном износу од 1.265.227,52 динара,... у периоду од 01.01.2018. до 30.09.2018. год.са текућег рачуна наведене радње подигла готов новац у укупном износу од 6.762.500,00 динара а да при том није извршила обрачун и уплату пореза на приход од самосталне делатности ... и није извршила обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање...за пензијско и инвалидско осигурање...за здравствено осигурање...за осигурање за случај незапослености и тиме за наведени период избегла плаћање пореза и доприноса у укупном износу од 1.519.644,74 динара,...чиме је поступила противно одредбама чл. 31., чл.33, чл.376 и чл.38 Закона о порезу на доходак грађана и чл.22 и чл.44. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, иако је била свесна свог дела, хтела његово извршење и била свесна да је њено дело забрањено.“

Чланом 41. став 3. Закона о пореском поступку и пореској администрацији прописано је да се појединачна пореска пријава подноси пре сваке исплате прихода на коју се обрачунава и плаћа порез по одбитку у складу са законом којим се уређује порез на доходак грађана, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде, односно у другим случајевима када постоји обавеза обрачунавања и плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање.

Чланом 5. Закона о порезу на доходак грађана, прописано је да се годишњи порез на доходак грађана плаћа по решењу надлежног пореског органа на доходак остварен у календарској години, у складу са овим законом.

По налажењу Врховног касационог суда, супротно тврдњама браниоца, у изреци првостепене пресуде описане радње за које је окривљена оглашена кривом садрже сва законска обележја кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 1. КЗ, јер у конкретном случају окривљена није извршила обрачун и уплату пореза на приход од самосталне делатности, односно са текућег рачуна наведене радње подизала је готов новац а није пријавила чињенице које су од утицаја на утврђивање пореских обавеза, регулисаних Законом о порезу на доходак грађана и Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање, који су наведени у изреци пресуде, чиме је у изреци јасно дефинисан извор пореске обавезе, обрачун, као и начин њеног избегавања плаћања пореза.

У захтеву бранилац неосновано истиче да се не могу сабирати различити порези, имајући у виду да иако су пореске обавезе дефинисане различитим законима, оне се у суштини односе на дажбине које потичу из истог својства привредног субјекта и истог извора прихода, чије неплаћање је у том смислу обухваћено истим умишљајем и истим начином извршења кривичног дела, те на овај начин сабран износ представља обележје јединствене радње извршења кривичног дела. Посебно имајући у виду да се ради о две кривичноправне радње које чине једно продужено кривично дело и да су обрачуни вршени за по једну календарску годину, прва кривичноправна радња за 2017.

годину, а друга за 2018. годину, како је то прописано посебним законима којима се утврђују појединачне пореске обавезе.

Стога су неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца којима указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, да изрека пресуде не садржи обележја кривичног дела из члана 225. став 1. КЗ.

Поред тога у захтеву за заштиту законитости бранилац окривљене АА, наводи да су побијане правноснажне пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, али истакнуту повреду закона не образлаже, односно не даје разлоге за свој став у погледу прекорачења оптужбе, па захтев за заштиту законитости у том делу нема прописан садржај, у смислу члана 484. ЗКП.

Бранилац окривљене у захтеву за заштиту законитости даље наводи да су побијане пресуде донете уз битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, као и члана 423. став 1. тачка 1) и 2) ЗКП.

Поред тога, у захтеву за заштиту законитости, бранилац полемише и са висином изречене казне затвора, истичући околности из члана 54. КЗ у погледу одмеравања казне затвора, а које у ствари представљају чињенице које утичу да казна буде већа или мања, што би представљало повреду одредаба члана 441. став 1. ЗКП.

Међутим, како наведене повреде из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и члана 423. став 1. тачка 1) и 2) ЗКП, као ни повреда закона из члана 441. став 1. ЗКП нису прописане чланом 485. став 4. ЗКП као дозвољени разлог за подношење захтева за заштиту законитости, то се Врховни касациони суд у оцену истих није упуштао.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Александра Алексића, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1 ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић,с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић